

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó lapfőnöke:

Kutasi Imre.

Szerkesztő:

Katona Imre

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan utca 1564. sz. Dr. Dusóczy ház.

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318 sz. Sz. Nagy Károly ház.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

Állam és egyház.

Debreczen, febr. 9.

Szapáry bukása a Wekerle-kormány-
nak a felekezeti békéjét és ezzel együtt
az egész magyar állami életet mélyen és
középről érdeklő oly kérdéseket hagyott
örökségül, melyek a kormány rudja mel-
lett álló férfiakat és a pártokat, a napi
sajtót és a politikai élet hullámverése iránt
érdeklődő nagy közönséget élénken foglal-
koztatják.

E kérdések: a Mózes-hitűek recep-
ciója, a polgári anyakönyvek és a polgári
házasság instituílása.

Mind a három kérdést az ugyneve-
zett „elkeresztelések“ miatt 1890 február
26-án kiadott miniszteri rendelet által fel-
idézett politikai érdek-mozgalmak állították
előtérbe.

Az elkeresztelések kérdése a „vegyes
házasságok“ kérdésével áll szoros kap-
csolatban

E kérdés megoldása körül merülnek
föl mind a katolikusok, mind a protes-
tánsok részéről nagy és teljességgel nem
ignorálható nehézségek.

Ha a „vegyes házasságok“ kérdése
mind két fél megelégedésére megoldható
lenne: úgy önként elenyésznek jó nagy
része azoknak a kérdéseknek, melyek —
valahányszor felszínre kerülnek — meg-
zavarják mindig a felekezeti békét s ne-
héz feladatok elé állítják az államot.

Szükségesnek tartjuk éppen azért

ezen ügy természete felől teljes elfogulat-
lansággal elmondani nézetünket. Azt hisz-
szük, ez által szolgálatot teszünk azoknak
— akár katolikusok, akár nem katho-
likusoknak — kik a fenforgó kérdésben
azért nem képesek maguknak állandósult
véleményt alkotni, mert sem a katoliku-
soknak, sem a protestánsoknak a ház-
ságról és speciáliter a vegyes házasság-
ról alkotott felfogásával nincsenek teljesen
tisztában és így számukra hiányzik az
alap, melyre itéletüket fektethetnék.

A r. kath. egyháznak a házasságról
alkotott felfogása a dogma határozott és
változhatatlan alakját öltötte fel. A tri-
denti zsinat a házasságot (Matrimonium)
s a k r a m e n t u m n a k deklarálta; sem-
misnek és érvénytelennek nyilvánított min-
den olyan házasságot, mely nem lel-
kész (és még két vagy három tanu) je-
lenlétében kötötték.

A Collegium Romanum nagy nevű
tanára, Perrone jezsuita a tridenti zsinat
tárgyalásaira támaszkodva, azt állítja, hogy
a házasság oly sakramentum, a melynek
megkötéséhez a papnak ténykedése nem
is szükséges. A r. katolikus lelkész a
házasság megkötésénél nem mint pap,
hanem mint tanu (testis stabilis) van
jelen.

Perrone nézetével szemben mások azt
vitatták, hogy csupán a pap szolgáltatja
ki a s a k r a m e n t u m o t.

Ezt a kérdést az újabb pápai végzések
oda döntötték el, hogy a jegyeseknek

a pap előtt tett akaratnyilvánítása által
— még ott is, a hol a pap minden kö-
nyörgéstől és a beleegyezés mindenféle,
bármilyen alaku nyilvánításától távol tar-
totta magát — bárminő kétes, mindazál-
tal mindig érvényes házassági szövetség
származik.

Tehát még a pap ellenmondása sem
gátolja a házasság érvényét, ha a pap a
feleknek előtte tett akaratnyilvánítását
csakugyan hallotta.

A kath. egyház, minthogy a protes-
tánsokat szintén eretnekeknek tekinti, a
viszonyok kényszerítő hatalma előtt meg-
hajolva, kimondotta, hogy a r. katolikus
és a prot. vallásu jegyesek közt a ház-
ságot ilyen értelemben dispensálja, a dis-
pensációt azonban terhes feltételekhez
kötötte és azon tant állította fel, hogy
ily nemű mentesítvényt csak a pápa
adhat.

A kath. egyház e föltételeihez állan-
dólag ragaszkodott, sőt még más fölté-
telekkel is nehezítette a vegyes házassá-
gokat, mint a melyek kárhuzatosak, és a
melyekre csak nagyobb baj kikerülése
szempontjából adható meg a dispen-
sáció.

A vegyes házasságok e helyteleníté-
sének a klerus az által ad kifejezést, hogy
az ilyen házasságok a kath. lelkésznek
csak a passzív assistenciájával köttetnek
meg. A kik másként cselekesznek, nagy
hibát követnek el, mondja Perrone.

E felfogást a vegyes házasságoknál a

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A légyott.

(Humoroszak)

Isten ucsse, hogy gyönyörű egy asszony
volt. Magas, sugar, karcu termet, majdnem föl-
dig érő hullámos szőke haj, melyet mindig két
szalaggal összekötve leeresztve hordott. Tudta,
hogy ez jól áll neki. Igaza is volt.

Picziny, piros, gyönyörű metszésű ajkai —
ha mosolyogtak, hej pedig de hamiskásan tudtak
mosolyogni — látni engedték gyöngy sorral ve-
tekedő, hófehér fogait. Fekete szeme sötétebb az
éjnél, s gyújtóbb a napnál, úgy, hogy a kire rá
nézett embernek kellett lenni, hogy megálljon a
talpán. Egy szó mint száz, Dabasy Zsuzsána a
megye legszebb fiatal asszonya volt.

Ugy négy szemközt megsugom önöknek, de
kérem a világért sem mondják ám senkinek,
hogy ha igazat kell mondanom (nagy igazmondó
vagyok) hát én csak bevallo, hogy önagysága
rendelkezett azzal a tulajdonsággal — a mit úgy
hivnak, hogy — asszonyi hamisság.

Csoda-e hát, ha az egész megye fiatalága
— na mondjuk ki nyíltan — bolondult utánna.
Ugy-e bár nem?

Tessenek elhinni, hogy ha egy kicsit fiata-
labb volnék, még magamról sem állanék jól,
hogy szívem lángra nem lobbanna, s írnék hozzá
másfél tuczat szerelmes verset, három tuczat
novellát, azonban sajnós, de való, hogy kiöre-
gedtem én már abból a korból, mikor az ember

az ilyen félekkel — babrál, de bizony valamikor
én sem voltam jobb a Deakné vásznánál. (Ugy-e
szép a beösmérés.)

Mint már mondtam — s magától is érte-
tődik — udvarlója volt elég, válogatható volna
belőlük — mint mondani szokás juhász a per-
gőkben, — de nem tette, mert nagyon szép
egyetértésben élt, na már nem éppen fiatal
ferjeskéjével. Ebben is milyen kivétel volt, mert
— tapasztalatból beszélek — a mai világban már
nagyon gyakran megesik, hogy a hymen róza
lánczaival összekötött életpárok gyakran össze-
külömböznek.

Ha a feleségem a hátam megett nem állana,
mikor ezen sorokat írom, hát kivallanám, hogy
én is szoktam az én aranyos kis feleségemmel
össze zördülni, de nem merem bevallani, mert
itt áll a hátam megett.

Nem azért nem merem, mert talán hős
volnék a papucs, óh a világért sem, hanem csak
azért, mert megharagudna érette a feleségem s
én pedig tetszenek tudni, mint olyan csendes
természetű férj, nem szeretem a családi perpat-
vart, s kerülöm is, mint az ördög szentelt vizet.

A sok udvarló közül, kettőt kell kiemel-
nem, mint történetünk hőseit. Beneg Pétert és
Gyóni Gábort, mivel hát hogy ók voltak azok,
kik legjobban akarták a szelet csapni.

Meg kell ám nekik is adni a magokét. Igen
csinos fiu volt mint kettő. Abból a fajtából, a
kiket úgy hívják, hogy „fess“ gyerekek. Hej, de
nem egy szép lánynak hozták ók már gyorsabb
mozgásba kis szivecskéjét, mert mint olyan jogász
meg gazdász fajta, nagyon jól értettek az udvar-
lás mesterségéhez. Valamikor gazdász koromban

én is sokat udvarol . . . (Jaj már készen van a
perpatvar, szerencsétlenségemre épen bejött a
feleségem, s meglátta, hogy mit írok, kikapta
kezemből a tollat s szép szeméből könyök foly-
nak puha arcán, s már itt akar hagyni — kérem
épen 14 napos házasok vagyunk, mert hát én
neki azt mondtam, hogy ő volt az első szerelmem,
ime most ügyetlen voltam s elárultam magam.
De azért ha benne vagyok csak bevallo, hogy
bizony én is udvaroltam gazdász koromban
sokat!)

A feleségemet nagy nehezem kibékíttem,
tovább folytathatom.

Igen. Csinos fiu volt mind a kettő, s még
fiatal is, abban a korban, mikor még egy szép
asszony csókjáért odaadnánk, még a menybeli
jussunkat is.

Beneg Péter közép termetű, széles vállu,
szép barna fiu volt. Már egy kicsit túl volt a
20 on, mert csinos kis barna bajuszára büszke
is volt.

Gyóni Gábor, már fiatalabb, inkább olyan
lányos ábrázattal. Magas nyulánk, hajlékony ter-
metű Bajuszára büszke ugyan nem lehetett, mert
gyakran — épp úgy, mint egykor én — peder-
gette a bajusza — helyét. Szép értelmes két
szemei annyi sokat ki tudtak fejezni.

Hogy valami nagyon jóbarátok lettek volna,
egész nyugodt lelkiismerettel nem merem állí-
tani, mert tán a helyzetből kifolyólag sem lehet-
tek, mert magyar közmondás szerint nem fér
meg két tót egy házban.

Örkényi fiatalága nagy majálist rendezett.
Már betek óta lázas készülődések folytak. Mert

katholikus klerus a protestánsok ellenzésével szemben nálunk is mindig érvényesíteni igyekezett, és azon föfeltételhez, hogy a vegyes házasságokból született mind két nemű gyermekek a kath. vallásban neveltesse, makacsul ragaszkodott, mint olyan követelményhez, mely alól még a pápa sem dispéndálhat.

E felfogás és e felfogáshoz mereven ragaszkodó makacsság és a protestánsokban ez által felkeltett ellentétkevés nem egy ízben keverték éles meghasonlásba az egyházat és az államot.

— **Országgyűlés.** A képviselőház ülése február 8-án. Abból a csávából, a mibe a parlament tegnapelőtt jutott, Antal Gyula azzal az indítvánnyal vezette ki, hogy vétessék le a napi rendről a névszerinti szavazás a fölött a kérdés fölött, hogy beszéljen-e Issekutz tegnap? Issekutz Győző el is mondotta beszédét minden veszedelmes következmény nélkül. Utána Darányi Ignác mondott beszédét, melyben tárgyilagossággal foglalkozott a javaslattal, kifejtette azt a nagy előnyt, mely abból a tisztviselőkre hárul, de egyszersmind megjegyezte azt is, hogy a hozzá csatolt táblázatokon lehet javításokat eszközölni általában az egész javaslatot csak az első lépésnek tekinti a tisztviselők helyzetének javítására. Eötvös Károly a javaslat ellen határozati javaslatot nyújtott be. Beszédének azt a részét hallgatták legtöbb figyelemmel, melyben a rangosztályok szülte viszonyok fölött humorizált. Pulszky Agost előadó pölemizált Eötvössel ezután a vita folytatását holnapra halasztották. Az ülés végén Lukács Béla kereskedelmi miniszter választott Visontai Soma interpellációjára a kassa-oderbergi vasút előbbségi kötvényei tárgyában. Visontai Soma válasza felszólalásra kényszerítette Wekerle Sándor miniszterelnököt is. Ezután még Horváth Gyula a fegyvergyári sztrájk ügyében interpellált, mire Hieronymi Károly belügyminiszter azonnal választott. Az ülés d. u. 3 óra után végződött.

— **Hieronymi mandátuma.** Hieronymi Károly belügyminiszter, a ki az összes megüresedett magyarországi kerületékben képviselőjelölt volt, elvégre mandátumhoz jutott. Ma délelőtt ugyanis Kolozson a leköszönt báró Jókai Samu helyébe, mint kolozsvári levelezőnk táviratozza, Hieronymi Károlyt, ellenjelölt nélkül,

kérem nagy esemény ám Örkényben egy majális. Ott volt Örkény egész intelligenciája, szine-java. Annyi volt a szép lány, hogy csak úgy gyönyörködtem bennük. Ott volt Dabassy Imréné is. — Egyszerű fehér, kék virágos batiz ruhájában festői jelenség volt, s oly jól nézett ki, mint talán soha.

Természetesen nem hiányozhattak Beneg Péter, meg Gyóni Gábor sem. Már a mint, hogy magyar országon szokás, frakkban, klakkban, meg labban.

Mindkettőnek célja a szép asszonnyal egy társas tánczot tánczolni. Rég megirta azt már egy koszos költőnk, hogy „ha jó a cél, mit kifizél magadnak, akadnak akkor biztos eszközök.” Céljuk mind a kettőnek — szerény nézetem szerint — nem is jó, de nagyon jó volt, így történt tehát, hogy Beney a II-ik négyest, Gyóni a souper csárdást volt szerencsés elnyerni.

Mindkettőnek itt volt az alkalom bevallani egy szép asszonynak határtalan szerelmüket, s mivel azt mondják — hogy néha a férfiak egy kicsit bátrabbak az asszonyokkal szemben — egy szerényke kis légyottot elmondanom, hogy mindkettő, milyen rózsás szavakban, adta tudtára az asszonykának irányában érzett, gyöngéd érzelmeit, mert sejteni vélem, hogy igen tisztelt olvasóim között, nagyon kevesen vannak olyanok, kik már túl nem estek volna holmi szerelmes fajta históriákon, — ha legalább annyiszor tustestem, hogy már szinte könyv nélkül tudtam a mondókát.

A multság folyt.

Eljött a II-ik négyes. Csak látni kellett azt

— egyhangulag képviselővé választották.

— **A nemzetközi kolera-értekezlet.** A nemzetközi kolera értekezletnek, melyet Ausztria inicziált az európai hatalmaknál, az lesz a célja, hogy egybevágó eljárást állapítsanak meg a járvány terjesztése és a forgalmi megszorítások tulhajtása ellen. Ez alkalommal a mult évi veneczei értekezlet tanácskozásai értelmében folyamhajózásra vonatkozólag is hoznának határozatokat s a tengeri vesztézárra nevezve is megállapodást keresnének. Valamennyi kormány előzékenységgel fogadta azt az inicziálást. Az értekezletet valószínűleg február végéig Drezdában tartják meg.

— **A románok eszménye.** A bukaresti Románulak január 24-ét, mint Oláhország és Moldova fejedelemségek egyesülésének évfordulóját, a többi közt a következő szavakkal ünnepli: „És mig egyetlen román kebelben egy román lehet, az lesz, a mi eszményünk is ugyanaz: Egy nagy és hatalmas Románia Tiszától Dniester folyóig, a Kárpátoktól a Dunáig és a Fekete-tengerig.”

Hivatalos órák és a társadalom.

Debreczen, febr. 9.

A „Debreczen-Nagyvárad Értésítő” f. é. 6-ik számában „Tengeri kigyó” czim alatt reflectálván a lapunkban időkint felvetett hivatalos órák kérdésében előadott nézetekre: nem titkolhatjuk el, hogy a szelid czélezások csakugyan a közszolgálati ágak vezetői, — de nem épen specialisan csak a megyei, városi vagy igazságszolgáltatási szakok ingyeire vonatkoznak, miként azt t. laptársunk felemlítette, hanem mindazon hatósági, köz- és magán hivatalok vezetőire, a kik itt Debreczenben a többi intéző körökkel együtt a társadalmi helyes és czélszerű irányzatokra nézve hangadónak tekintetnek.

Részünkről mi nem tétélezzük fel azt, hogy a vas-kalap vádra egyedül a tisztelt professzor urak szolgáltatnának okot; mert ha van valaki, a ki a szellemi munka fáradságai közepette a napnak bizonyos időszakában a rendszeres pihenhetés követelményére rászorul, ugy bizonyára a többek között épp a professzor urak azok, a kik erre szintén jogos igényeket formálhatnak; miglen másrészt bizonyára tényező előharczosai is lesznek a czélszerű reformoknak abban a pillanatban, mihelyt azok az

a Beneg Pétert, hogy milyen pillantásokat vetett az tánczjére. Boldogságtól kipirult az arcza, szemé csillogot, mikor az a szép asszony visszasudta neki, hogy pénteken este kilencz óra kor a kert déli részén jelszó: „kakuk.”

A négyes véget ért. Jött a szün óra. Mindenki helyet foglalt s pihente a fátadalmakat. — De hát Örkény nem azért van az ország szívében, hogy ne szeretnének tánczolni, a rövid szün óra után megkezdtek a souper csárdást. Már sok jó mulatságon voltam, de ilyen jó kedvet, mint ez, — fuljak meg, ha láttam valahol.

Csak úgy gyönyörködtem mikor Gyóni Gábor olyan gyönyörűen rakta azt a csárdást, mert hát első jó tánczos volt a megyében. Hát még mikor bele nézett abba a két csillagba — a Dabasy Imréné két szemébe — s az biztatólag mosolygott rá s oda sugott neki valamit, majd kiugrott a bőréből.

Már elmúlt a csárdás, elhallgatott a zingány, de az ő feje még mindig zúgott, tánczolt vele a világ s a fülébe csengett:

„Pénteken este kilencz óra kor, a kert déli részén, jelszó: kakuk.”

A multságának vége volt.

Kitűnően sikerült s erre mindig büszke lehet Örkény fiatalága. Mindenki czihelődött haza. — persze mindannyian egy kellemesen töltött éj emlékeivel, — s egy adag álmosággal. — Jómagam olyan hosszút aludtam utána, hogy, ha kinyujtanánk elérne Budapesttől — Debreczenig egész az ártézi-kut bódéig.

A Dabasy Imre lakása Örkény legszebb helyén épült. A helység közepén egy dombon.

illetékes körök által konkrét alakban felvetettén, komoly tárgyalás elé bocsájthatnak.

És mivel t. laptársunk éppen az üzletvezetőség tisztviselőit említette fel, hogy pláne ők egyenesen kérték volna a hivatalos órák megszakítását, — erről mi másképp vagyunk informálva; mert ők az itteni működésök megkezdése idejében 1890. augusztusban, az itt uralgó hivatali és társadalmi viszonyok nyújtotta időbeosztásnak már megcsontosodott problémája előtt állottak, s ha a tisztelt üzletvezető ur böles tekintettel lévén a többi üzletvezetőség hivatali órarendjére, másként tette volna is fel a kérdést, még sem lehetett volna egyéb választás, mint a hogy megesett; mert a helyi viszonyokkal számot vetve, tisztikarával együtt jugum caudium előtt állott.

Ugyanezen viszonyokat találta magával szemben a kir. tábla is. De hát nem tétélezzük fel már előre is azt, hogy a mi széles Magyarország számos vidéki szép városában mint pl. Szeged, Arad, Kolozsvár, Miskolcz stb. helyeken már ténynyé vált és szélitiben gyakoroltatik, az t. i. hogy az iskolák is, meg a hivatalok is az ország fővárosához mérten alkalmazkodva, czélszerű munka- és foglalkoztatási időrendet követnek: ez csak a nagy magyar alföld nemkevésbé derék és szép vidéki városában, Debreczenben ne lenne életre hívható?! . . .

Tessék csak az erre illetékes férfiaknak és hangadó köröknek e kérdést a kellő formájában szönyegre hozni; az eszmét ugy magán körben, valamint a sajtónak belevonásával is az ő számos előnyös oldaláról megvilágítani; a nyomában keletkező emporialis és kulturális következményekkel szembeötlővé tenni: akkor bizonyára ép oly jó néven fogadják majd egykor a tisztelt civis uraimék is, mint a hogy szivesen üdvözlik már most, mint életrevaló eszmét a t. tanár urak, a szülők és a tanulók is, s nem riadnának vissza attól, hogy családjuk ne csak az ebédelésnél, — (a mi magában véve ugyan igen egészséges időtöltés) — hanem egyéb üdítő, a testet és lelket éltető társas viszonyok között is gyakrabban és tartósabban együtt lehetnének.

Készségesen elismerjük tehát mi is annak igazságát, hogy a hiba nem egyedül a hivatalokat terheli, hanem főleg az iskolákat, s hogy a hivatalok menni fognak utána, mert muszáj lesz, (édes muszáj!) — Azonban ne feledjük el, hogy a korszerű eszmék önmagukban csak vetőmagvakként szerepelhetnek, az életet adó feltételeket az anyaföld nyújtja nekik, miként az agy szüli a geniuszt, melyet az ember munkájával még előbb elő is készít, hogy gyümölcsözővé legyen, és termékenyvé váljék.

Ujjonnan épített lakás volt. Meglátszott rajta, hogy uri lak. Három tornyával, szépen díszített, az utcára nyíló fronttal, szép jiszta, nagy ablakaival a szemlélőre kellemes hatást gyakorolt. Körülötte gyönyörű park terült el, melynek berendezése, nagy szakavatottságról tanuskodik.

Az idő gyorsan telt, itt volt a boldog nap: a péntek.

A nap már lement, még egy utolsó sugarával megaranyozva az égboltot s aztán egyenkint feltűntek a két iven a fényes csillagok s mintha talán ezek tudták volna, hogy ma látnak valamit, egyetlenegy sem maradt el közülök.

A városi óra már elkongta a 9 et s a Dabasy Imréné kertjében elhangzik az első „kakuk”. Utánna mélységes siri csend.

Aztán nem sokára egy másik kakuk. Itt az édes pillanat. Rezzen a bokor, zörren az ág s mind gyorsabb egymásutánban hangzik a „kakuk, kakuk”. Egy kis szünet áll be. Csak elfojtott sóhalyt lehet hallani s lehet látni mindkét sötét alak kerjait kitarja. Még egy elfojtott sóhaj, egy érzelem teljes a kakuk, kakuk s a két barát — össze ölelkezik.

Ebben a pillanatban felhangzik a közeli lugashól a taps, az éljen kiáltások, bravó, hogy volt.

Dabasy Imréné volt itt férjével s néhány barátjával, kiket ma estére hívt meg.

Ifj. Tar Gyula.

Es ha, a mai korhadt társadalmi rendbástyáit nyaldosó ezen újjászületési eszmék idővel majdan szélesebb mederben verdesnének, ne téveszszük soha szem elől, hogy alkotásainkban mindenkor csak a humanizmus vezéreljen, mivel a kérdésnek üdvös megoldását csak úgy fogadjuk örömmel üdvözölhetni, hogy ha a bürokratizmusból kiküszöböljük azt, ami már túlhasítja a társadalmat, mint azt a jelenlegi megszokott órarend ónsúlyának dacára némely túlbuzgó hivatali főnök ma is cselekszi, hogy majdan az egyhuzamban tartó, hivatali időrenddel kielégítve nem levén, a személyzet egyik-másik csoportját, halaszthatatlan munkák czégére révén 8—2-ig, s azontúl még 3—6-ig is, tehát teljes 9 órán át fogja maltrevozni; hanem hozzunk a hivatalokba is az idő megszabásnak megfelelő munkarendet, s a mi időn túl önkénytelenül teljesítetik, az menjen aztán érdem-számba!

Abáry Nikodém.

A tisztviselői fizetésekről.

Debreczen, febr. 9.

Azon általános jóakarattal, melylyel a közvélemény legilletékesebb organuma, a sajtó, kivétel nélkül fogadja és támogatja a tisztviselői fizetések rendezéséről, most tárgyalás alatt álló javaslatot, engedni remélnem, hogy néhány észrevételtem kifejezésére én is helyet fogok kapni e b. lapok hasábjain.

Nem akarom fejtegetni mily elodázhatlan szükség és életkérdés a tisztviselőkre nézve az, hogy társadalmi állásukhoz mérten, munkájukat méltányolva legyenek díjazva, hogy megtarthassák minden tekintetben azon dekorumot, melyet egy nyilvános pályán működő tisztviselőtől a társadalom és saját ambíciója egyaránt megkövetel, ezek oly tagadhatlan tények, melyek jogosságát támogatni felesleges.

A tárgyalás alatt álló javaslat alapelveit szinte ezen jogos igények méltánylása képezi, sajnos azonban, hogy az elismerést és méltánylást, a tett maga nem követi nyomban, mert mindazon javadalmazások, melyek abban megvannak határozva, nagyon sok emberre nézve, csak egy távoli, szebb jövő ábrándképeit képezik ez pedig gyenge vigasz a mindennapi élet terhei alatt küzdő egyéneknek.

Ma a haladás rohamos korszakában, az életnek oly sokféle követelményei közepette, nem érünk rá a jövőre tekinteni, mindön annyira igénybe vesz a jelen, nem elégszünk meg azzal, hogy kilátásaink tág- és nagyobb tér nyílt, ma élvezni akarjuk is már azt.

Ha tehát az állam pénzügyi viszonyait hangoztató azon folytonos indoklásban, hogy többet adni nem lehet, akarva, nem akarva meg is nyugszunk, nem nyugodhatunk meg abban, hogy hosszas szolgálati időnk tekintetbe nem véve, a fizetések emelés és szabályozása évek múltán történjenek meg.

Nem tekinthetjük legkevésbé sem elfogadhatónak azon nézetet, mely a fizetések javítását, az adózó polgárok felkeltett ellenszenvével hozza kapcsolatba, a közönség, mely a köztisztviselő működésének hasznosságát minden téren érzi és tapasztalja, csak növekedhet bizalmában, a hivatásának lelkiismeretesen és gáncs nélkül eleget tevő tisztviselő iránt, míg ellenkezőleg, gyanus szemekkel tekint a társadalmi állásának megfélelni nem tudó, belsőleg és külsőleg egyaránt kapott hivatalnokot.

Az állam érdeke és tekintélye követeli tehát meg azt, egyformán az ő alkalmazottjaival, hogy a tisztviselő állásukhoz mérten, mielőbb oly helyzetbe juthassanak, miszerint odaadó munkássággal feleljenek meg a közjó előmozdítására célzó törekvésekben, ennek létrehozásában pedig ép ugy szerepe van az állami adminisztráció legszereyebb munkásának, az ő szerény helyzetében, mint a legnagyobb fokozatú lévőknek, mert a siker, ezen nagy gőpezetben az összhangzó, öntudatos működésben rejlik, éppen azért, ezen eredményt hozó munkálkodás előidézésére nézve, kérjük és követeljük mi is, működésünk és tevékenységünk méltánylását és díjazását, azon egyaránt hangoztatott óhajnál fogva, melyet az emberiség rebeg: add meg nekünk uram mindennapi kenyerünket, de még ma.

Egy tisztviselő.

Különlétek.

* **Testvérgyilkos.** Ötönös faluban, Kula mellett a véletlen testvérgyilkossá tette a kis tizenkét éves Fekete Imrét. Testvére, Fekete József az udvaron játszadozott, morzsákat szórva a galamboknak, melyek ott röpködtek vállai körül. Imre öcsce valahogy megkerítette apjának töltött puskáját és gyerekes tréfából czélba vette az egyik galambot. A golyó talált — a kis Fekete József holtan rogyott össze. Mikor a gyermek meglátta pajkoságának szörnyű áldozatát, eldobta fegyverét és futásnak eredt. Azóta keresik a szökevényt Ötönösön és környékén, de még mindig nem akadnak rá a kis tizenkétéves Kainra.

* **Elfogott orosz szökevény.** A kassai rendőrség tegnap Joanovics Iván nevű orosz katonaszökevényt, mint igazolvány nélkül való csavargót letartóztatta. Joanovics Iván tavaly a Lubinszky nevet viselő kaukázusi ezredből, — mely Kolodna községben határőrségi szolgálatot teljesített, huszadmagával, fejebbvalóinak kegyetlen bánásmódja következtében megszökött s Magyarországra menekült. A rendőrség a város tanácsát megkereste, hogy az orosz szökevényt elszállítsa és kiadatása iránt a kellő lépéseket tegye.

* **Újságíró és miniszterelnök.** Demachy, a párisi „Libre Parole“ munkatársa sértve érte magát Ribot miniszterelnök egy beszédétől, — melyet az a takarékpénztárak dolgában mondott Demachy ennek következtében elküldte segédeit Ribothoz, a ki azonban nem fogadta Demachy küldöttét. A kabineti iroda igazgatója egyszerűen kijelentette nekik, hogy a miniszterelnök nem bocsátkozhatik bele az ilyes ügyekbe. Demachy erre sértő nyilatkozatot tett közzé Ribot ellen.

* **A lojalis szülőváros.** Düsseldorf város tanácsa, mint azt mi is megírtuk, csupa lojalitástól megtiltotta, hogy Heine szobrát a városban felállítsák. Düsseldorf józanabb polgársága ugy látszik nincs megelegedve az aberdita városatyák viselkedésével s legutóbb tiltakozó nagygyűlésen elítélték a tanácsot kicsinyes határozata miatt. Voltak, a kik a gyűlésen védték a városatyákat, de ezek sem tudták a Heineszobor visszatasítását másképp megokolni, mint hogy Heine — zsidó volt. A tiltakozó nagygyűlés ezt a védekezést indignálódva utasította vissza.

* **Rövid hírek. Betörés Kun-Félegyházán.** Klein Pál kunfélegyházi órási ü zletébe tegnap délelben, ebéd idején, ismeretlen tettesek betörték s onnan 28 ezüstörát, 3 női aranyórát és 7 lánczot, 350 forint értékben ellopták. Az odaváló rendőrség táviratilag tudósította a főkapitánysággal, mert a betörők valószínűleg a fővárosba jöttek. — **A kontrás drámája.** Agárdon egy csárdába mulattak a legények, huzták a cigányok. Jó kedvük volt a zenészeknek, mert bőven jutott nekik is a borból, pénzből, az osztozkodásnál azonban összevesztek és verekedni kezdtek. A klarinétos fejbeverte hangszerével a bőgőst, ez meg a vonójával a kontrást, aki a legártatlanabb volt a dologban. Félholtan vitték haza a szegény kontrást. — **Megfagyott fuvaros.** Dudás Péter, gyulai fuvaros, tegnap este fát vitt kocsin haza az erdőből. Útközben annyira megfázott, hogy leesett a kocsiról és mert nem tudott mozdulni ott fagyott meg az uton. — **Vesztett kutya.** Agárt mellett, az országuton, egy veszett kutya megmárt egy asszonyt. A sebesülte rögtön Budazestre vitték gyógykezelés végett. — **Rablógyilkosság.** Beterilla, hunyadmegyei községben e hónap 4-én rablók törtek be Steiner Dávid korcsmáros házába; fejével verték agyon az öreg embert, a fejét levágták és azután kirabolták a hazát.

Kitaszítva.

— Eredj asszony, eredj! Rossz asszony voltál, az is maradsz.
— Bocsáss meg János . . .
— Eredj, most még nem haragszom.
— Legalább a gyermekeket hagyj megcsokolni . . .
— Azt sem . . . eredj, — felelte mogorván a férfi és nézett a szegényesen égő lámpa világába, mintha onnan várna tanácsot és vigaszt.

— Bocsáss meg János.
Rá sem nézett. Ujjával az ajtóra mutatott. Az asszony letörölte könyeit és egy szó, egy hang nélkül elhagyta a szobát.

Odakünn megcsapta az éles téli szél. Ez egy kicsit eszméletre hozta. Kis kendőjét jobban arczára huzta, a chawlt megigazította nyakán.

— Es most hová, merre! ?
Nem volt ő rossz asszony, csak egy kicsit kaczer. Hullámzó hajáért sokan bomlottak, még többen pénzéért. Atyjának virágzó rézműhelye volt. És a rézműves leányát a „holló“ Magdát mindenki ismerte. A sok közül, a kik évődtek oda, maga sem tudta kit szeret. Szive csapongott, érzelme nem volt állandó. A sok között egy városi hivatalnok udvarolt neki és azt látta legszívesebben. Az pedig csak pénzt keresett — vagy élvezetet.

Magda nagyon szeretett czifrán jární. A czifraságnak aztán bukás lett a vége. Egy nap arra ébredt fel, hogy semmije sincs. Dobra vertek mindent. A vagyonnal együtt eltűntek az udvarlók is. Az első segéd megkérte, — hozzá ment. Egy ideig csak boldogan éltek, de megjelent a hivatalnok és az asszonynak eszébe jutott a mult. Azok az édeséggel teli órák, mit az ő kis szobájában töltöttek. Suttogó beszédjükhöz pompás zene volt a műhely örökös kip-kop hangja. Miért ne folytatta volna azt a végtelenül jól eső történetet.

Gond nélkül élvezett. Lelkében nem rezent meg egy hur sem, szívében nem dobbant meg egy hang, mi azt mondta volna: bűnös vagy! . . .

Most is, itt a hűvös szélben, csak azt nem tudja, merre menjen. Az a nyüzsgő embertömeg nem ad tanácsot. Egyik-másik neki megy, meg-lóki, vagy kendője alá néz szemtelenül.

Valami eszébe jutott.
Hiszen ő miatta kergette ki férje, taszitotta el magától, hát ő segítsen rajta.

Rohant fel a lepcsőn, betaszította az ajtót, megállott a férfi előtt és mindkét karját ölelésre tárta.

— Magdám! . . . Össze-vissza csókolja, de mikor azokba a lánggal teli szemekbe néz, megdöbben.

— Mi lelt? —
Az asszony elhadarja, mi történt vele és a mese vége az, hogy most rábizza magát. A férfi arcán látszik, hogy a hír épen nem kellemes. Ajkán gunyos mosoly játszik és az ölelő karokat lefejtí nyakáról.

— Eltaszított a férjed és most hozzám jössz? . . .

— Igen, — feleli remegve.
— Mit csináljak veled? Segíteni nem tudok rajtad. Eredj szépen haza.
— Miklós, — hörgi az asszony kinosan.
— Eh, eredj innen még hirbe jövök, hogy viszonyom van egy asszonynyal és visszaküldik a gyűrűmet.

Magdával egyet fordult a világ.
Most már tudja, hogy elveszett, tudja, hogy minden lehet, csak becsületes asszony nem. És mindent ennek a nyomorult férfinak köszönhet. Nem jut más eszébe, csak a bosszu. Éles körmeit bemélyeszi a férfi nyakába és az ujjak, mint vaskapocs szorulnak össze. Az hiába védekezik. Egy-két hörgő hang csuszik ki összeszorult torkán, azután arca elkékül, szemei kidüllednek, karjai néhány pillanatig a levegőben kapkodnak és élettelenül bukik a földre.

Az asszony örülten felkaczag, lábával egyet rug a hullán és azzal az örült kacajjal lerohan az utcára és ott el kezd szaladni, mintha kergetné valaki . . .

A bálkirálynő.

— Modell. —

A kaczer trónkövetelő még otthon elhátározta, hogy minden áron ő lesz a bálkirálynő. Belépve a terem előcsarnokába, mindenkire vett egy érdeklődő pillantást. A szeme olyan mint a delej. A rendezők felhevülnek e tekintettől s már vetélkedés van a miatt, hogy ki kísérje be. Hatan-heten ajánlják fel karjukat.

A kaczer bálkirálynő mindenkinek a buzgalmát szívesen fogadja s azt mondja:

— Kísérjenek hát mindnyájan.
S egyiknek a mantillját, másinak a legyezőjét, harmadiknak a táncrendjét, negyedik-

nek a mamáját, ötödiknek . . . szóval mindenki-
nek gondjaira biz valamit egy kedves szó, egy
mosoly kíséretében.

Az ismeretlen fiatalemberket, a kirkói
tudja, hogy jelentenek valamit, bemutatattja
magának. Tánczközben szinte véletlenül egészen
közel simul tánczosához, úgy az egyikhez, mint
a másikhoz.

Tíz perc alatt bátkirálynő s ha szépen
megy a dolog másnap két gavallér, Ixx és
Ipszilón, kardra áll ki egy a fölött tartott vita
miatt, hogy Ixxnek ígerte a tizenhatszázadik val-
zer tourt, vagy Ipszilónnak.

A s z e n d e bátkirálynő hasonlít ahhoz
a bátkirálynőhöz, a ki avarata nélkül, jogosan
lett bátkirálynő.

A szendesége azonban éppen olyan fegyver
mint a kaczer bátkirálynőnek a lármássága.

Egy kicsit szeszélyes, egy kicsit ideges.
Eleinte keveset tánczol.

A tourok között nagy pauzákat tart s há-
rom négy fiatal embert várát:

— Csak egy pillanatig pihenjek . . .

Tánczközben suttogva beszél:

— Olyan unalmas ez a mulatság.

— En is? — kérdi a tánczos.

A szende elpirul:

— Maga . . . no, hisz, maga kivétel.

A h i d e g bátkirálynő büszke, mint egy
spanyol hercegnő.

Átjártozta már ezelőtt egy évvel a külön-
böző zsánér bátkirálynők szerepeit, volt kaczer
és szende királynő is, mindig nagy sikerrel.

Most azt érzi, hogy joga van megvetni
ezt a méltóságot. — De, hogy megtarthatja, az
jól esik.

Hiába! A tömeg ünneplése mindig kábitó,
mindig kellemes.

A legrátartósabb gavalléroknak alig köszön
vissza, hosszú selymes szempilláinak egy inté-
sével.

Azon kezdi, hogy nem tánczol. Felteszi
magában, — hogy itt ülve fogja végig nézni az
egész bált.

Szépsége vakító, hidegsége ingerlő.

Versengve törnek érette, hogy ki lesz a
szerencsés, hogy vele tánczolhasson, ki kap egy
mosolyt, egy barátságos tekintetet.

S mikor a versenyt már nem lehet fokoz-
ni, a büszke leány meghódol, tánczol, moso-
lyog s ebben a pillanatban újra bátkirálynővé
lesz.

B.

NAPI HIREK.

Határidő naplár

Színház, a Kossuth-utcán. Naponként előadás.
Kezdete este 7 órakor.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapo-
kon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Múzeum a kollegiumban a közönség számára nyit-
va van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva
pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, Hét-
főn, Szerdán és Szombaton d. u. 3—6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig, é.
u. 2—5 óráig. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár
nyitva d. e. 9—11, d. u. 8—4 óra közt; vasárnap és ün-
nepnap d. e. 10—11 óra közt.

Febr. 11. A függetlenségi párt bálja a Koronában

Febr. 11. A debreczeni jótékony nőegylet és az
Emke közös bálja a Bika disztermében.

Febr. 12. Alarczos bál a Margit-fürdő disztermé-
ben.

Febr. 12. E. m. k. e. f. ö. kegyeletének közgyűlése.

Febr. 12. Czigánybál a Koronában.

Febr. 13. A helyőrségi tisztikar zártköri tánczesté-
télye a Bika disztermében.

Febr. 14. Hajdúvármegye közgyűlése délelőtt 9 óra-
kor

Febr. 18. Esküdtársai tárgyalás Kaszás József
kontra Leszkay.

Febr. 18. A kereskedő ifjak dalestélye a Bikában.

Febr. 19. A kölcsönös segélyző egylet közgyűlése a
városháza nagyteremében d. e. 10 órakor.

Febr. 26. A színházi nyugdíjbizottság közgyűlése a
színház tanácstermében.

Febr. 26. Iparos kör közgyűlése.

Márcz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Rendes évi katonai sorozás
a városháza kistanácsstermében.

— Az új kórház megnyitása. Ujfalussy
József dr. az új kórház igazgató főorvos-
ának véleménye szerint, az új kórház már
a jövő hónapban mulhatatlanul megnyitják. A

költségvetés most van másodszer a miniszterium
előtt s annak jóváhagyását már a napokban
várják. A kórház megnyitása mulhatatlanul
szükséges, mert a költségvetésben előirányzott s
már a folyó évre folyóvá tett kiadásokat más-
kép nem lennének képesek fedezni. A kórház
maga tartja fenn magát, külön kezeli bevételeit
s abból fedezi kiadásait. Egygyel azonban az
intéző körök ma sincsenek s rövidesen alig is
lesznek tisztában. — A tervezetés nem egyéb,
mint tapogatozás — s nem tudják azt sem,
hogy a világitással s a centralis fűtéssel mint
jönnek ki. A kórháznak különben nagy beteg
forgalmának kell lennie, hogy a költségvetés-
del megállapított kiadást behozza. A berendezke-
dés már erősen folyik s a költségvetés és a
szervezési szabályzat jóváhagyása után lehetőleg
gyorsan megnyitják az új kórházat.

— A népkert kioszkja. Megemlékeztünk
legnap arról, hogy az építési és szepitési bizott-
ság milyen örömmel üdvözölte s milyen czélsze-
rűnek, életrevalónak találta azt a javaslatot,
amelyet N é m e t h András a nagyerdei fürdő
vendéglőse terjesztett a városi tanács elé. Ebben
tudvalevőleg a népkertben felállítandó kioszkról
van szó, hol különféle ételek és italok szolgál-
tatnának ki a közönségnek. — Bezzeg ezelőtt
tíz évvel nem így volt, akkor más viszonyok
uralták a helyzetet. Példa bizonyítja, hogy abban
az időben a vasuti vendéglő bérője folyamodott
a városi tanácshoz, hogy engedjék meg neki a
népkertben való építkezést, engedjék meg, hogy
egy exotikus kioszkt, egy ásványvíz ivótermet
s más ilyen mulató helyeket állíthasson fel. A
város akkor akadályt akadályra gördített s mi-
kor már úgy, ahogy beleegyezett abba, hogy az
építkezés megtörténjék, azt a kérdést intézte a
vallalkozóhoz: Milyen s mennyi évi bért fog a
helyért fizetni s beleegyezik-e abba, hogy a
város által meghatározott időben az összes épü-
letek a város tulajdonába menjenek át? —
Ilyen előnyös feltételek mellett bizony nem
szivesen ment belé a vendéglős az építkezésbe
és ambícióját, törekvését a város az ő feltéte-
leivel ölte meg. — Most újra kísért ez a dolog,
a kioszk építése ismét sorrenden van. A tervet,
a javaslatot szivesen fogadják, — mert most nem
idegen emberről, hanem a nemes város bérőjé-
ről van szó. Debreczen városától elvárják érde-
kelt körökben, de elvárja a közönség is, hogy
ha elvben helyesli a kioszk építését, azt egész
egyszerűen — minden ok nélkül — ne egy em-
bernél tegye lehetővé. A város irjon ki rá pá-
lyázatot, mi hiszük, hogy igen tekintélyes szá-
ban akadnak és lesznek is vendéglősök vagy vál-
lalkozók, kik a kioszk építésére pályázni fognak.
A milyen szükség van arra, hogy a népkert
élénkességét a kioszk felállításával emeljék, éppen
olyan szükség van arra is, hogy egy szélesebb
körű pályázatban alkalma nyíljon a városnak a
jobb és szebb tervezetek között válogatni.

— Az ev. ref. egyház nagyobb építkezései.
Ma délután az ev. ref. egyház tanácstermében
ül össze az a bizottság, mely a nagyobb épít-
kezések ügyében küldetett ki. Az egyház építke-
zésére a bizottság egyenes felhívására T ó t h
István adott be tervezetet; de hogy az előleges
tájékoztató annál terjedelmesebb és biztosabb
alapu, mérvű legyen Gerster Kálmán és
R ó s z l e r R i c h á r d építészek külön, felhívás
nélkül is adtak be tervezeteket. A bizottság ma
délután ül össze, hogy a város mérnöki hiva-
talának a tervezetekre vonatkozó véleményének
a meghallgatása és elbírálása után állapítsa
meg a pályázat tulajdonképeni határidejét és
programját.

— Az orphanotrofiális kassza és Deb-
reczen árvaügye. Városunk közönségének nagy ré-
sze bizonyára nem ismeri eredetét annak a 280
ezer forintnak, melyet a város kezel, mint kü-
lönben református vallástartó alapot, azonban
egyszersmind olyant, mely egyenesen árva-
létesítésére van szánva. Mária Theresia
királyasszonyunknak annak idejében Debreczen
városa ugyanis, hadviselési költségekre nagyobb
összeget szavazott, melyből a háboruk végezté-
vel a királyasszony a város rendelkezésére bo-
csátotta a megmaradt 60 ezer tallért. Debreczen
város tanácsa nem fogadta el a visszaajánlott
összeget, hanem kikérte a felség rendelkezését
erre vonatkozólag. Mária Theresia tehát ezt az
összeget a katólikus árva javára adományozta.
— Miután annak idejében a lakosság felé-

kezeti viszonyai olyanok voltak,
hogy a lakosság zömét a protestánsok képezték,
— a város hatósága azt kérelmezte a felségnél
1857-ben, midőn az Magyarorszában utazott és
Debreczenben járt — hogy a város kezelésében
maradjon ez összeg. A r. kath. hívők kérelmére
azonban az összeg fele a debreczeni r. kath.
egyháznak kiadatoit és az egyház ez összegből
létesítette a Theresianum-ot. — A debre-
czeni ev. ref. egyház már több ízben kérelmezte
a városnál az alapösszegének a kiadását, azon-
ban a város, tekintettel arra, hogy az árva-
ügy rendezése folyamatban van, az összegnek a ref.
egyház részére leendő kiadását megtagadta. A
városnak f. év január 26-án tartott törvényható-
sági bizottsági közgyűlésén tárgyalták a helybeli
nőegylet azon kérelmét, hogy az általa ujonnan
felállított árva-ügybe a város is adjon be árvaiból
tízet s fizessen értük egyenként 60 frtot. A város
jog- és pénzügyi bizottsága javaslatba hozta,
hogy a város árvaügye felette rendezetlen, az
árva száma nagy, azok segélyezése kicsiny. A
helyzet olyan nyomasztó, hogy idejélt látja
a bizottság a városi árva-ügy felállítá-
sának. Javasolja tehát a közgyűlésnek,
hogy árvaiból ne adjanak ki egyet sem; de ne-
vezzen ki egy bizottságot, mely a protestáns
vallástartó alapra tekintettel kidolgozna a deb-
reczeni városi árva-ügy létesítésének ügyét. —
Ezután az árva-ügyben kiküldetett az intéző
és szervező bizottság. Ennek tagjait megválaszt-
ották: Szabó József főszámvevő, Ábrahám
László tisztifőügyész, Körner Adolf városi ta-
nácsnok, Bészler Károly árva-ügy, Király Gyula
jegyző. A törvényhatósági bizottsági tagokból
beválasztottak: K. Tóth Kálmán, Koszorus
Lajos, Szabó Kálmán, L. Nagy Balint, Kertész
János, Vecsey Imre. A ref. egyház presbyteri-
umának több tagja tehát, ez esetből kifolyólag,
M é s z á r o s József elnöklelte alatt a nap-
okban értekezletet tartott, melyen a többek
között részt vettek: Csanak József, Medve Kál-
mán, Dr. Király Ferencz, Beke Mihály, Somogyi
Pál, Joó István, Balogh Ferencz, Kovács
Gábor, Szabó László, K. Tóth Sámuel stb.
Ez értekezleten az ez ügyben és a ref. egyház ér-
dekeinek megóvása tekintetében teendő lépése-
ket beszélték meg, — és pedig oly irányban,
hogy ismételten kérelmezni fogja a város ható-
ságotól azt, hogy azt az összeget, mely az ár-
vákat tápláló kasszában a város kezelése alatt
áll és mely összeg ma már 280 ezer forint-
szaporodott, adja ki a város ev. ref. feleke-
zeti jellegű árva-ügy létesítésére, mert az érteke-
zők azt az aggályukat fejezik ki, hogy abban az
esetben, ha a város felekezeti jellegű árva-
ügy létesítése az alaphól, a róm. kath.
egyház, — mely pedig szerintük, kielégítést
nyert, — árvaiból egy részét is ott helyezné el.
Mint értesülünk, a város hatósága bejárja a
szervezésre kiküldött bizottság véleményét ez
ügyben.

— Messziről jött ember azt beszéli, a mi
neki tetszik; föltétlenül el kell azt hinni. Így
járt a New-Yorkban megjelenő „Oester-
reichisch-Ungarische Zeitung“
hetilapnak f. év január 26-áról kelt, hozzánk ér-
kezett legújabb száma is, mely az alább következő
sürgönyt közli: „Debrecin. Der vor Kurzem er-
nannte hochgelehrte reformirte Bischof A r o n
K i s s ist nach kurzen Leiden einem Herzübel
erlegen.“ Ez az ékes nyelven tartott hír magyar
fordításban azt jelenti, hogy a rövid idő előtt
kinevezett nagytudományu ref. püspök: K i s s
A r o n, rövid szenvedés után, szivbajban elhalt.
Ugy tartja a néphit, hogy a kinek holthírét köl-
tik, az hosszú életű lesz e földön. Erdemes püs-
pökünk, ki a körülményekhez képest jól érzi
magát, bizonyára ép oly jóleső mosolylyal fo-
gadja ezt a hirt, mint a mily szivből eredő a
mi óhajtasunk, hogy minél hosszabb ideig legyen
alkalma visszaemlékezni arra az időre, midőn a
messziről jött ember holt hírét költötte.

— Az igazságügyi tisztviselők pótléka.
Emlitettük, hogy február elsején az állami tiszt-
viselők számára kiutalványozták a fizetési pót-
lékot. Minden szolgálati ágban felvették a hiva-
talnokok a fizetési pótlékot, csak az igazságügyi-

ben ne
lehető
biztos
költeke
rium s
eimulas

lekébe
helybel
arra, h
egy 60
még be
jelenté
atrator
munka
sak a t

időjár
kül, h
időjár
város t
a hó, t
akadály
Albert
síteni a
közleke
intencz
között
akadály
kárral.
osztály
munka
sége t
biztos
lünk ig

sága, r
mében
Imre k
sen jele
Endre,
ren ki
m o s s
László
pedig l
ülésen
után, a

a 104-
jának.
remlett
M a r k
tette „
bergerr
ország
söt bet
még na
ny e
amelyn
születé
c z e n
alakult
f e b r
ünnepe
deztett
mert e
közöns
a gy
arról is
nyilván
fogalm
milyen
szavak
tani a
mából
hiszük
pedig a
nyilván
lodó k
vül há
tetjük
a mag
itánt, l
anyiva
deklód
tudomá
lönöser
f e l l e

éves m
többen
ismert
kinek
Aluliro

ben nem. Az igazságügyi tisztviselők most meg lehetőszen zavarban vannak, miután a pótlékra biztosan számítottak és ennek rovására már költek is. A hiba bizonyosan a minisztérium számvevőségében van, hol az utalványozást emulasztották.

— **A kerületi betegsegélyező pénztár** kötelekébe eddig 3500 alkalmazottat jelentettek be a helybeli és hajdumegyei munkaadók. Tekintettel arra, hogy magában Debreczen városában mintegy 6000 munkás talál foglalkozást s így a még be nem jelentett egyének száma nagyon jelentékeny, a kerületi segélypénztár igazgatósága atiratot intéz az I. fokú iparhatósághoz, hogy a munkaadókat alkalmazottaik bejelentésére utasítsák a törvényben előírt büntetés terhe alatt.

— **Változó időjárás.** Ugyancsak szeszélyes időjárásban van részünk. Alig mulik el hét anélkül, hogy kétszer-háromszor megváltoznék az időjárás. Tegnap este óta erős havazás volt, a város területén azonban már napok óta hullott a hó, úgy hogy a nagy szél miatt a forgalmi akadályok is felléptek. A mátai biztos Farkas Albert sürgönyileg volt kényyszerülve arról értesíteni a hatóságot, hogy a nagy hó, az elzárt közlekedés miatt nem képes bejönni, a hivatalos intencziók átvételére. Macs és Nagy hat között pedig a vonat közlekedésében fenállott akadály járt a közlekedésre nézve jelentékeny kárral. Ezt az akadályt azonban Fodor Gyula osztálymérnöknek sikerült a rendelkezésére álló munka erővel leküzdnie. Az időjárás szeszélyesége folyton tart s ami ma már kétségtelenül biztos előttünk, az nem más mint hogy erős téliünk igen hosszú lesz.

— **A debreczen h-nánási vasút igazgatósága,** ma délelőtt a városháza nagy tanácsstermében ülést tartott, a melyen Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnökölt. Az ülésen jelen voltak: Dr. Király Ferencz, György Endre, Debreczen város részéről a polgármesteren kívül Balogh Mihály főmérnök, Somossy Béla hajdu-böszörményi, Csóhány László h-nánási polgármesterek; H-Dorogról pedig Nagy Miklós ügyvéd. — Az igazgatósági ülésen több rendbeli folyó ügyek letárgyalása után, a közgyűlés határidejét állapították meg.

— **Gabelsberger-ünnepély.** Ma február 9-ke a 104-ik évfordulója Gabelsberger születésnapjának. Arról, a ki a modern gyorsírást megteremtette s a kinek rendszere átültetésével Markovics Iván magyar nyelven is lehetővé tette „röptében lenyűgözni a szót” azaz Gabelsbergernek köszönhetjük, hogy ma már a tegnapi országgyűlésen elmondott beszédekét szóról-szóra, sőt betűről-betűre olvashatjuk. Van ezenkívül még nagyon sok itt felnem sorolható előnye a modern gyorsírásnak amelynek apja és megteremtőjének Gabelsberger születésének évfordulója alkalmából a debreczeni főiskolában a gyorsírás terjesztése végett alakult gyorsíró-kör eddig minden évben február 9-ikén ünnepélyt rendezett. És ez ünnepélyek, jöhetnek a főiskola körén belül rendezettek, mégis igen nagy jelentőséggel bírtak, mert ezen ünnepélyeken jutott alkalma a nagy közönségnek is tudomást szerezni nemcsak a gyorsíró kör létezéséről, de arról is, hogy miben áll a gyorsírás és az ott nyilvánosan produkálni szokott gyorsírásokból fogalmat nyert a nagy közönség arról is, hogy milyen könnyen lehet a gyorsírással az elröppent szavakat papírra rögzíteni. Ilyen ünnepélyt tartani a Gabelsberger születési évfordulója alkalmából ezuttal elfelejtették, azonban azt hisszük, nem lenne még késő akár vasárnap, akár pedig a jövőhét első napjain a gyorsíró körnek nyilvános diszülést tartani, a melyen az érdeklődő közönség előtt szakszerű felolvasásokon kívül házi versenyt is lehetne tartani. Figyelmeztetjük ennél fogva a gyorsíró kör elnökségét, hogy a maga körében sürgösen tegyen lépéseket azért, hogy a Gabelsberger ünnepély anyival is inkább el ne maradjon, mert az érdeklődő közönségnek ugyanis ritkán van alkalma tudomást szerezni a magyar gyorsírászatnak különösen az utóbbi időkben történt nagy fellendüléséről.

— **Halálozás.** A fővárosban egy öreg 71 éves matróna hunyt el, kinek gyermekei közül többen a debreczeni társadalom előnyösen ismert tagjai. Özv. Gerster Miklósé ez, kinek elhunytát nagyszámu rokonság siratja. Alulírott saját valamint az összes orkonok

nevében is mélyen szomorodott szívvvel jelentik forrón szeretett és felejthetetlen édesanyjuk, illetőleg anyósuk s nagyanyjuk özv. Gerster Miklósé szül. Schmidt Karolina asszonynak, f. hó 7-én hosszabb betegség s a halotti szentségek ájtatos felvétele után 71-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai f. hó 9-én délután 1/3 órakor fognak a gyászházban Nagy János utca 25. — Városligeti fasor 26. sz. a. a róm. kath. hitvallás szerint beszenteltetni s a keresepesi temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozatuf. évi február 10-én délelőtt 10 órakor fog a terézvárosi plébániatemplomban a Mindenhatóknak bemutatni. Budapest, 1893. évi február hó 7-én. Áldás és béke hamvaira! Gerster Mária, Gerster Constantia, férj. Klekner Manóné, Dr. Gerster Árpád, Gerster Béla, Gerster Etelka férj. Gardini Károlyné, Gerster Miklós gyermekei, — Klekner Manó, Kauszer J. István, Dr. Gardini Károly, Novelly Emil, vejei. — Dr. Gerster Árpádné szül. Wine Anna, Gerster Béláné szül. Gerster Ilona, Gerster Miklósé szül. Tömösváry Ilona, menyei. — Stegmüller Mária, Árpád és Zoltán; Chilinszky Etelka szül. Stegmüller; Gerster John, Jsthmia, Mária, Margit, Jolánka és Erzsébet; Kauszer Alice, W. György és Benjamin Franklin; Gardini Linda és Berta; Novelly Anna, Imre és Ilonka; Gerster Ilonka és Károly unokái.

— **Vasutasok egyesületei.** A magyar államvasutak elnökgazgatósága rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében egyesületek alakításakor a vasuti alkalmazottak körében az elnökgazgatóság előleges engedélyre szükséges. Egyuttal a debreczeni üzletvezetőség is utasítást kapott, hogy a debreczeni üzletvezetőség területén fennálló vagy ezentalakuló egyesületek működését állandó figyelemmel kísérje.

— **Lelkészjelölések.** A napokban ejtették meg a László János halála által megüresedett n. bajomi lelkesi állomásra a jelölést. Ez alkalommal a pályázók közül kijelöltettek Vértessy Mór bihar-tordai, Szűcs László vértesi, Fodor Sándor szerepi rendes és Mindszenti Imre debreczeni és Révész Mihály karczagi segédlelkészek. Hogy a pályázók közül ki jut a n. bajomi hívek választása után a parochiához, az a jövő titka. A sárándi állásra ma ejtették meg a jelölést.

— **Szaporodnak a lakók.** A közigazgatási börtönben mindig meg van a változatosság. — Csak tegnapelőtt irtunk róla, hogy a rendőrségnek nem akad dolga, még e helyett rabjaiból is elbocsátott. Alig hogy e felett ugyszólván örvendenünk lehetett, elég volt hozzá egyetlen nap, hogy megváltozzanak a viszonyok. Tegnap óta már több új pasasér került a közigazgatási börtönbe, kiket a rendőrség kisebb kihágásokért tartóztatott le. A létszám tehát ismét teljes, míg ismét akad egy csendes nap, mikor a rabok száma kevesebb lesz.

— **Feleség, mint panaszos.** Bélda Andrásné, mint szakácsné szolgált egy ur háznál, hová napszamos ura igen gyakran ellátogatott. Az asszony mindég szívesen fogadta az urát, amíg nyomára nem jött annak, hogy ennek egy másik kedves helye is van, ahová elszokott járogatni s ahová a feleségétől kapott pénzt is hordja. — Zizocs Mária szintén szakácsné volt egy másik ur háznál, ide járogatott el az ő ura. Tegnap, hogy az asszony ezt megtudta, rendesen látogató urát megtámadta és a tanuk állítása szerint el is naspagolta. Ma reggel a rendőrséghez folyamodott, kérve, sirva, könyörgött büntessék meg az urát, mert az nagy bünt követett el, megszegte az esküt, amit neki az oltárnál fogadott. Ezért pedig csak az Isten szokott büntetni!

— **Az István gőzmalom tüzoltói.** Az István gőzmalom munkásai közül egész tüzoltóságot szerveztek, hogy a malomnak magának legyen a maga tüzoltósága. Az igazgatóság a tüzoltóság kiképzésére egész apparátust szerzett be, mely apparátus egyuttal állandó szerelvénye marad a malomnak. Publik Ernő helyettes tüzoltó főparancsnok minden szerdán órát ad a malom tüzoltóinak. Tegnap is ilyen gyakorlati óra volt, melyet az igazgatóság több tagja is végig nézett.

— **Vonatösszeütközések elhárítása.** Az utóbbi időkben egymást éri a sok vasuti baleset, a melyek okát egyrészt a hófúvásokban s a zord

igőjárásban kell keresni. A vonat-összeütközések elhárítása céljából most a Máv. igazgatósága úgy intézkedett, hogy oly időben, amikor kód van s így megvan akadályozva a messzire látás, az egy irányban haladó vonatok csak állomástavolságnyra követhessék egymást.

— **Szerelmi kalandról a börtönbe.** Tegnap este, mikor még az utcákat özönével borította be a tarkaságában élénk forgalom, a rendőrség egy csinosan öltözött leányt tartóztatott le. Sokak előtt szokatlan volt ez a jelenet, mely különben igen gyakran ismétlődik. Elfogták és bevitték a leányt, mert szerelmi kalandra indult, amelyhez ennek a teremtsnek ezer meg ezer indok miatt nincs joga. A hidegrői melegbe került, ahol aztán bőven nyílik alkalma gondolkodnia a mi szabad és a mi nem fogalmáról.

— **Álarczos-bál.** Az elmúlt évben elmúlt a farsang is, anélkül, hogy egyetlen álarczosbált rendeztek volna. Az idén azonban Sz. David István, a Margit fürdő vendéglőse maga rendez egy tréfás álarczosbált, mely pedig vasárnap, e hó 12-én. Érdekes meglepetéseket készített a közönség, de az álarczosok számára is; akik közül a legcsinosabbat egy üveg pezsgővel jutalmazza meg. — Az álarczosbálon jelmezes hölgyeknek nincs belépő díjuk, ami aztán legalább is jelentékeny számu hölgy álarczost biztosít.

— **A tolvaj kívánsága.** Detrik Pétert messziről vetette ide a sors, ahol eleinte megbecsülte magát, később pedig bűnbe esett azzal, hogy szolgálatban lévő társának előbb a dohányzacskóját, később a pipáját is ellopta. A rendőrkapitány ma kimondotta rá az ítéletet, kapott nyolcz napot. Detrik nem szólt egy szót sem, de úgy tett, mintha akarna szólni. A kapitány meg is kérdezte tőle, hogy mit akar még? Detrik mélabusan válaszolt: „Azt hallottam kapitány ur, hogy a börtönben rossz a koszt, tessék hát jobb kosztot adni és inkább tizenhat napot.

— **Árvízveszély.** Az Érmellékről kapjuk a következő sorokat: Időjárásunk hirtelen megenyhült és félve nézünk a jövő elé; a szabályozatlan Er folyó elkerülhetetlen károkat okozni. Enyhébb tél alkalmával is minden évben tetemes károkat okozott az Er, hát még a mostani magas, néhol öles hóréteg elolvadása után; bizonyosra lehet venni az árvizet. Most megint eszébe jutott mindeakinek, hogy nagy áldás volna az egész vidékre, ha az Er folyó szabályozva lenne. Nemcsak gazdasági, hanem egészségügyi szempontból is fontos ez a szabályozás, — amennyiben nagy víz idején mindig pusztít a malaria hidegletel. A mult ősszel járványos volt ez a baj és számtalan munkás kezet megbénított. Az őszi gazdasági munkákat csak nagy áldozatok árán lehetett befejezni.

— **Este jött a parancsolat!** Piros színű pecsét alatt. T. i. piczi piros papír pecséttel volt leragasztva az a távirat, melyet az éjjel kapott a rendőrség Nagy-Károlyból, hogy bizonyos ez a nagy brácsást tartóztatassanak le. Az ismertető jelek után a rendőrségnek még az éjjel sikerült megcsinálni a brácsást egy kávéházban. Most Nagy-Károlyra fogják továbbítani öklmét, a ki ugyan azt állítja, hogy csak a népszámlálás elől ugrott meg Nagy-Károlyból, azonban bizonyosan más bibéje is van a dolognak.

— **Kié az óra?** Tóth István ma délelőtt előadta a rendőrségnél, hogy még aug. havában elvesztette az ezüst óráját, melyet két évvel ezelőtt 7 frtért vett és tegnapelőtt felismerte az óráját Herberly Imrénél, a ki a sárga-fekete bojtos m. kir. csendőrségnél a lóistálló kezelője. Fel is cizálták Herbalyt, hogy honnan került hozzá az óra, a mire ő előadta, hogy azt Zelenák János nevű kocsiistól vette. Zelenák is megjelent a rendőrségnél, és kijelentette, hogy ő is mástól vette. Most aztán nem tudják, hogy kié az óra. Herbaly 5 frtért most vette, Tóth pedig már régen 7 frtot adott érte. Most aztán a rendőrségen van a sor kideríteni, hogy miké került az óra ahhoz, aki legelőször eladta azt.

— **Két csavargót** kísérték be tegnap éjjel a rendőrséghez, a kik mindaketten H-Böszörménybe valók. Ugy esett a dolog, hogy bejöttek egy-két napra vizitálni, azonban a hófúvások miatt nem közlekedvén a vonat, nem tudtak hazamenni. S nem lévén sem pénzök, sem szállásuk,

a főtéren való sétálással akarták előlni az unalmas éjszakát. A rendőrség adott nekik meleg helyet, sőt valószínűleg haza is expedálja őket.

x Megbízható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfúvódásban, gyomor görcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitz por” használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállító által Bécs, L. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Színház.

— **Leár király.** Hétfőn este kerül színre színházunkban Schakspere világhírű tragoediája **Leár király**, a czimszerepben **Peterdivel**, a ki a legnagyobb ambícióval készül Schakspere e legremekebb alkotásainak egyikét illő alakításban bemutatni. Azt hisszük, a debreczeni közönség, miként „Az ember tragoediája” eladásánál megmutatta, ugy ezúttal is tömeges megjelenésével tiltakozni fog ama vád ellen, melylyel oly gyakorta illetik, hogy nincs érteke és nem szereti a klasszikusokat. Reméljük, hogy a hétfő esteli telt ház hatalmas dokumentuma lesz annak, hogy a debreczeni közönség tud lelekesülni a klasszikus darabok iránt, de csak akkor, ha azok előadása művészi niveaun áll.

* **Egy kis „Moliere”-t** kérnek a közönség köréből a színház igazgatóságától. Egy beküldött levél ugyanis arról panaszkodik, hogy Sakspere mellett Moliere egészen elhanyagolják, holott már őt is látni szeretné a közönség. Ime mi állalkoztunk arra, hogy ezúton juttassuk el a szerény ohajtást az igazgatósághoz, de magunk sem ellen, sem mellette nem foglalunk állást és kijelentjük, hogy mind a kétségtelen szellemi siker, mind a kétséges anyagi haszon dicsőségéről lemondunk.

Közgazdaság.

— **Debreczeni hetipiacz** február 7-én. Piacra hozott buza 42500 kgr. Kétszeres 8060 kgr. Rozs 6040 kgr. Árpa 5020 kgr. Zab 4980 kgr. Tengeri 9990 kgr. — **Terményárak** 1 mm. Buza 7.40, 7.30, 7.20, 1 mm. Kétszeres 6.50, 6.40, 6.30, 1 mm. rozs 5.40, 5.30, 5.20, 1 mm. árpa 5.40, 5.30, 5.20, 1 mm. Zab 5.30, 5.20, 5.10, 1 mm. Tengeri 5—4.80, 1 mm. Köles 5.50, 1 mm. Köles kása 11.50, 1 zsák burgonya 1 frt 25 kr.

Sertésvásár. Felhajtott 2500 drb., eladott 1960 drb.

Piaczi árak. 6 hónapostól 1 évesig sovány 15—20 frt, 1—1½ évesig sovány 25—35 frt, 1½—2 évesig sovány 35—45 frt, öreg sovány 40 frt, kövér klgr. 38—42 kr.

Husárak. Marhahus kilója 48—56—60 krig. Bőnyu hus klgr. 60 kr. Juh hus klgr. 32 kr. Tüzifa 1 öl tölgyfa 12 frt, nyárfa 7 frt., fafelvágás 2 frt, szállítás 1 frt 20 kr.

— **Napszámárak.** A vásárfelügyelőség által összeállított statisztika szerint a múlt héten a napszámárak következők voltak: Férfi ellátással 50, ellátás nélkül 65 kr, nő ellátással 35, ellátás nélkül 50 kr, gyermek ellátással 20 kr. ellátás nélkül 55 kr.

Heti piac Hajdu-Böszörményben. Az e hó 4-én tartott vásár adatai a következők: Tiszta buzából volt eladó mennyiség 920 m., ebből eladott 915 mm., 100 kiló középára 7 frt. Rozskól eladó mennyiség 335 m., ebből eladott 325 mm., 100 kilogramm 5-40 frt. Árpából eladó mennyiség 410 m., ebből eladott 410 m., 100 kilogramm 4 frt. Kukoricza 4-60. Zab 5 frt. Rurgonya 1 zsák 1 frt 20 kr. 100 kilogramm szalonna 42 frt. Egy kilogramm szalonna 52 kr. Egy kilogramm disznóhus 48 kr. Egy kilogramm marhahus 52 kr. Egy kilogramm juhhus 40 kr. 100 kilogramm széna 2 frt. 100 kilogramm szalma 80 kr. Négy köbméter tüzifa kemény 12 frt, puha 8 frt. Egy liter szesz 36 foku 76 kr. Mezei napszám férfi saját kenyeren 60 kr, gazda kenyeren 40 kr, nő saját kenyeren 40 kr, gazda kenyeren 20 kr. — Elő sertés 39—42 forint métermézsánsként, 25—35 kilogramm leszámításával darabonként.

— **Sertésvásár.** Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése: febr. hó 8-án.

Hizott sertésárak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli sulyban) 45.—46.—krig. Öreg közép (páronként 300—400 klgr. sulyban) 44.—45 krig. Fialat nehéz páronként 320 klgron felüli sulyban 44.—45½—krig. Fialat köz. (páronként 251 320 klgr. sulyban) 47½—48 krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 45½—46 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) 45.—46. krig. Közép — (páronként 220—280 klgr. sulyban) 46—46½ krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban.) 44.—45.—krig. III. Romániai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) — krig. — Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 42—43. krig. Könnyű (klgr.-kint 220 klgr terjedő sulyban) — krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) 44 — krig. Közép (páronként 220—260. klgr. sulyban) 44½—45. krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 43—44 krig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokványos levonások mellett egy kilogramm sulyra krajczárokból értendő. Szokványosul a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertés létszám. 1893. év febr. hó 8-án volt készlet 94.305 drb., 1893. febr. hó 8-án felhajtott 1355 drb. — 1893. febr. hó 8-án elszállított 5067 drb. — 1893. febr. hó 9-én maradt készletben 93.563 drb. —

A közönség köréből.*)

Haladás rákméjára.

A debreczeni zsidó hitközségről van szó, még pedig nem az orthodoxok, hanem a magokat haladóknak nevezők gyülekezetéről. A Szt. Anna-utczai anya hitközségben már régóta mutatkoznak a hátrafelé vonulás jelei, de az ősi szellem csak most ütötte föl igazán fejét, — midőn a Feischl Károly lemondásával üressé lett elnöki állásra olyan embert is jelölt, a ki ugyancsak ellenséges lábón áll a magyar nyelvvel. — Nekünk semmi kifogásunk sincs Reichmann Armin nagyvállalkozó ur vallásos magatartása és egyéni jelleme iránt, elismerjük vállalkozó és vagyonszerző tehetségét, sőt ez előtt teljes tisztelettel meg is hajlunk, de azért mégis rendkívül merész vállalkozásnak tartjuk, ugy az ő, mint a hitközség részéről, hogy éppen abban az esztendőben, a mikor a kormány a zsidó valás receptiójáról szóló törvényjavaslatot készül benyújtani és midőn e javaslat talán törvénynyé is lesz, hogy éppen ekkor a legmagyarabb városban, Debreczenben oly férfiu kerüljön a zsidó hitközség élére, a ki a maga emberségéből hibátlan magyarsággal még egy gyűlés megnyitó rövidke beszédét elmondani vagy egy egyszerű köszönő levelet megfogalmazni sem képes.

Hitközségi.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

REGÉNYCSARNOK.

Hazugságok.

— Regény. —

Irta: Bourget Paul.

56.

„Önök dolgoznia kell és fogalma sincs, hogy milyen ez a világ. . . Nagyszerű tehetség, lángelméjét felületességekre pazarolná és ezért magamat okolnám. . . Igen, igérje meg nekem, hogy senkit nem látogat meg”, és egész halkan még hozzá tevő:

„Egyikét sem azon asszonyoknak, kik Komof grófné estélyén oly előzékenyek voltak önhöz.”

René átölelte ezen mondásért, mert ezt félteleg módon, mint finom érzésének és titkos hiélékenységének szerelmi bizonyítékát értelmezte. Féltéken tehát így válaszolt:

„Tehát nem szabad önt meglátogatnom?”
„Azt épenséggel nem”, viszonzá Zsuzsánna.
„Nem viselhetném el, hogy férjem kezét megszorítsa. . .”

„Meg kell engem értened” — mondá még a fiatal ember haját gyengéden simogatva.

Ismét a karszékekben ült, és René lábainál foglalt helyet. Fejét lehajtva, sóhajtá:

„Csak barátnője óhajtok lenni, kinek kedvese életében csak az a feladata, hogy örömet és bátorságot, nemeslelkűség- és szelidséget öntsön szívébe; barátnő, ki titkon szeret és szeretetik, ki a gunyos világ büvkörén kívül áll, mely még a lélek legszentebb hitét is rágalmazza. . . Bűnös vagyok — de nem akarok tudni azon lealacsonyításról és aljasságról, mely másoknál látva oly elszörnyedést kelt bennem. — Ha valóban szeretsz, René, ugy óvj meg mindkettőtől. . . Be igazán oly bensőn szeretsz, mint mondd? . . .”

Mialatt a hazugságok ezen rózsakoszoruját elmondta, olvashatta bűntársa arczán azon naiv, regényes elragadtatást, melyet az lelkinagysága felett érzett.

Megjelenését ismét körülvette azon dicsfényvel, melyet letett volt, hogy magát szeretesse. . .

Mialatt a ravaszságot a gyengédséggel, — a legmerészebb számítást a legfinomabb gyengédséggel párosítá, végül rábirta a következő megegyezésre, mely szerelme költészetéhez legméltóbb volt.

A „Rue Murillo” közelében egy kis, butorozott lakást akart bérelni, hol hetenkint 2—3 szor találkozhatassanak.

Renének könnyű volt a keresett, kis lakást megtalálni, mely Zsuzsánna tetszését is megnyerte.

Nzolcz napra ezen esemény után Larche Klaude — egyedüli collégája, kivel érintkezett — elhagyta Párizst. Reué, ki őt az utolsó időben elhanyagolta, nem kevésbé csudálkozott midőn egyik este, 6 óra felé „Rue Coetlogon”-ban megjelent; utazóruhában volt és nagyon halvány-nak és kimerültnek látszott. Tresnauék éppen asztalhoz ültek.

Csak bucsuzni jöttem — mondá Klaude, e nélkül, hogy helyet foglalna, a gyorsvonattal utazom, mely 9 órakor indul.

„Sokáig lesz talp? — kérdé Emilia.
„Chi lo sa, mint a szép Olaszországban mondani szokták és melyben holnap felébredek — mondá Klaude.

„Nézétek csak a szerencsefit, — kiáltá Fresnau.

„Virgilt saját hazájában olvashatja.
„Szép szerencsefi ez!” jegyzé meg az írő keserüemosolylyai.

De aztán, midőn René kocsiához kísérté zokogásban tört ki:

„Ah! ez a Colette!” dadogta.
„Emlékszik még a „Rue Varennes”-ben tett látogatására? . . .”

Mily szép is volt ezen napon! . . .
Hölgyekre vonatkozólag még incselkedett velem. . .

Nos hát! . . . Egy nőre vagyok féltékeny egy szörnyetegre, kivel Colette néhány nap óta szoros barátságban van.

Nem, nem, ezt nem bírom elviselni és így megszököm. . .

Gondolja csak, egy krajczárom sem volt, egy uzoráshoz kellett tehát folyamodnom, ki 6% adott kölcsönt. A semmirekellőt legközelebbi komédiában felhasználám. Jobban kiszolgált, mint Harpagon.

. . . Menekülni óhajtok Colettétől; mily bosszu lesz, ha Mailandból majd tudatom vele, hogy elmentem! . . .

Elégedetlen dörzsölte kezeit, azután fejcsóválva jegyzé meg:

„Ugy jártam, mint Heine balladájában Olaf. . .”

Hisz emlékszik, szerelemről beszél menyasszonyával, az ajtó előtt azonban a hóhér varakozik. . .

Ezen hóhér mindig a szoba ajtaja előtt állott, melyben Colettét szerettem. . .

De midőn es szoknyában és Sappho arczával megjelent, nem, ekkor undor fogott el. . . Adieu René, csak teljesen meggyógyulva fog viszontlátni. . .”

Es azóta René semmi hirt sem hallott barátnőjéről; gyakran gondolt rá, ha az imádott nőt

a veszélyes, kegyetlen Colette-el összehasonlítja. Klaude távolléte ürügyet szolgáltatott, hogy ne keresse fel a Sheatre-Francaist.

Miért is tette volna ki magát annak, hogy hallgassa Colettétől rágalmazni távollévő barátját?

Ezen távollétnek köszönhető, hogy minden összeköttetést megszakíthatott azon világgal, melybe Klaude bevezette.

A „Sigisbée“ szerzője a növekedő szenvedély hatása alatt az udvariasság közönséges szabályait is figyelmen kívül hagyta.

Nemcsak az estélyen jelenvolt hölgyeknél, de még Komof grófnőnél sem tett látogatást, ki talált melegséget ezen eljárásért.

Nem úgy Offarel asszony, ki nem tudta elfeledni a költőnek azt hogy meghívását el nem fogadta se ő, se testvére. Csak Fresnau vett részt a nagy pompával elkészült ebéden.

„Na, az szép feladat volt, amit rám bízál“ mondá hazatértekor feleségének.

„Az öreg Offarelné, midőn migránéd előhozta, különösen hangzó „ach“-al válaszolt; midőn azt mondtam, hogy René beteg barátjánál van, — valóban különös kifogás — kérdé tőlem:

„Ez is kastélyban lakik-e?“

Az asztalnál azonban a szegény Klaudéra került a sor. Mindennek elmondta, hogy egista, hogy egészsége teljesen megrongált, hogy modortalan, hogy semmi jövője nincs és más ilyeneket . . .

Brrr . . . Szerencsére az öreg Offeral piquet játéka véget vetett e megszólalásoknak. A ravasz róka ismét megnyerte azt.

— Ah! Passart is ott volt.

— Juttasd eszembe, hogy nagybátyánknak ajánljam . . . Derék fiu. Köztünk legyen mondva, azt hiszem, — hogy a kis Rozália érdeklődik iránta . . .

Emilia mosolyogni volt kénytelen férje meglepő elmésségén.

(Folyt. köv.)

— A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése február 9-én:

(Távirati tudósítás Ér. 4 óra p.)

á = borús, s = hőemelkedés, d = jelentékeny csapadék nélkül.

Legujabb.

Ujabb indemnity.

Budapest, febr. 9. (A „Debr. Hirlap“ ered. távirata.) Wekerle miniszterelnök alkalmasint kénytelen lesz közelébb törvényjavaslatot terjeszteni a Ház elé, mely a márciusban lejáró indemnitynek 1—2 hónappal való meghosszabbítását tárgyalja. — Tekintve véve ugyanis a képviselőház hosszadalmas tárgyalásait, nem igen van remény arra, hogy a költségvetési vitát egyhamar befejezzék.

Árviz Pozsonyban.

Budapest, febr. 9. (A D. H. eredeti távirata.) Pozsonyban ma az árvizbizottság 600 centiméter magas vizállásnál ágyudörgéssel adott jelt a mélyebben fekvő lakások kiürítésére. A vizállás most 394 centiméter, de minthogy ma a hőmérő napon 10 fokot mutatott, az olvadás roppant erős, a mi a helyzetet még veszedelemesebbé teszi.

A kis lottó húzásai.

— Febr. 8-én. —

Lemberg: 10 11 49 84 2.
Prága: 78 75 15 68 52.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

Holnap pénteken a színház zárva van.

Holnapután Szombaton 1893. Február 11-én bérletfolyamban.

Argyl és Tündér Ilona.
látványos színmű.

Időgenek névsora.

Bika szálloda.

Ringer utazó Bécs, — Groschandler és neje Kassa, — Fráter L. főszolgabíró, H. Bőszörmény. — Böhn L. kdő, Bpest, — Heller J. kdő, Bpest, — Klein Mor kdő, Bécs, — Ivachem kdő, Bécs, — Schnitzer utazó Bpest, — Friedman kdő, Bpest, — Dr. Brauu ügyvéd Bpest, — Kovács birt. H.-Nánás, — Singer kdő, Bécs —

Frohner szálloda.

Ungár Sándor utazó Bpest, — Kranczthor ut. Bpest — Friedman ut. Bécs, — Rozénberger S. bor kdő, Kis Marton, Perl Júlöp ut. Bpest, Wirth J. utazó Bpnt, — Wacker Pál ut. Bécs, — Galdonyi ut. Bpest, — Pfeifer Lipót Bécs, — Weltman Jeni nevelő, Újváros, — Hagymásy birt. H.-Pályi. —

MENETREND.

1892. október hó 1-től.

(Egységes vatuti (zóna) idő szerint.)

Debreczenből indul:

Vonat sz.	felé	reggel	délután	éjjele
1601 gy. v.	Budapest-Nagyvárad felé	8 ó. 40 p.	12 ó. 52 p.	
1605 sz. v.	"	"	"	10 ó. 31 p.
1607 " v.	"	"	"	"
1641 v. v.	csak Nagyvárad	délután 8 ó. 40 p.		
1608 sz. v.	M.-Sziget	délután 3 ó. 24 p.		
1610 " v.	"	este 7 ó. 45 p.		
1606 " v.	"	éjjele 8 ó. 09 p.		
8411 v. v.	Kassa	reggel 8 ó. 45 p.		
8408 sz. v.	"	délután 8 ó. 35 p.		
3405 " v.	"	este 7 ó. 35 p.		
3114 v. v.	B.-Sz.-Mihály felé	reggel 5 ó. 48 p.		
"	máv.-ról	reggel 6 ó. 04 p.		
"	vásártérről	délután 3 ó. 19 p.		
8112 " v.	"	vásártérről	3 ó. 38 p.	
"	"	máv.-ról	reggel 4 ó. 14 p.	
3212 " v.	F-Abony	vásártérről	4 ó. 32 p.	
"	"	máv.-ról	délután 5 ó. 10 p.	
3214 " v.	Ohat-Polgár	vásártérről	"	5 ó. 24 p.

Debreczenbe érkezik:

1606 sz. v.	Budapest-Nagyvárad telől **)	éjjele	2 ó. 44 p.
1608 " v.	"	délután	3 ó. 09 p.
1602 gy. v.	"	este	7 ó. 09 p.
1642 v. v.	csak Nagyvárad	reggel	7 ó. 42 p.
1609 sz. v.	M.-Sziget	reggel	8 ó. — p.
1605 " v.	"	délután	12 ó. 29 p.
1607 " v.	"	este	10 ó. 16 p.
8406 " v.	Kassa	reggel	8 ó. 7 p.
8404 " v.	"	délután	12 ó. 36 p.
8412 v. v.	"	este	7 ó. 20 p.
3111 v. v.	Bsz.-Mihály-felől vásártérről	reggel	8 ó. 03 p.
"	máv.-ra	"	8 ó. 17 p.
8113 " v.	"	vásártérről	délután 5 ó. 46 p.
"	máv.-ra	este	6 ó. 05 p.
3211 " v.	F-Abony	vásártérről	délután 5 ó. 23 p.
"	máv.-ra	"	8 ó. 37 p.
3214 " v.	Polgár és Ohat	vásártérről	reggel 8 ó. 27 p.
"	máv.-ra	"	"
Budapestről-Debreczenbe indul:			
5061608	személy vonat	reggel	8 óra 25 perczkor
5041602	gyors	délután	2 " 10 "
1606	személy	este	7 " — "

*) Közvetlen vonat M.-Szigetről-Budapestre.
**) Közvetlen vonat Budapestről-M.-Szigetre.

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

Azon hirrel szemben, hogy Reichmann Ármin ur az elnökségi tisztséget el nem fogadja, kijelentjük, miszerint Falk Lajos urnak visszalépése folytán nevezett Reichmann ur előttünk kellő komolyság és őszinteséggel nyilatkozattá, miként a jelöltséget a legnagyobb készséggel elfogadja, s megválasztatása esetén minden befolyását és idejét a hitközség érdekeinek előmozdítására szentelni fogja.

Weisz Lévy,
Sorger József,
Biedermann József.

*) E rovat alatt közöltétek nem vállal felelősséget a szerk.

A korcsolyázás a legegészségesebb testedzés.

HALIFAX közönséges 1 p. frt 1.50
niklirozott 1 p. „ 3.50
széles acéltalppal 3.50
széles acéltalppal niklirozva 1 p. frt 5.—

MERKUR közönséges 1 p. frt 2.80
niklirozott 1 p. „ 3.50
extra finom 1 pár frt 4.50

JAKSON-HEINES gyakorlott korcsolyázóknak,
talpra csavaró, műkivitelekre legalkalmasabbak niklirozva . . . 7 frt 50 kr.

PATENT talp- és sarokcsavarral
—90 kr.

Sikerült ujévi ajándék.

Legnagyobb választék és raktár

TÓTH GYULA

vasnagykereskedése Debreczen, városház sarkán.

Legelőnyösebb vétel!
Minden eddig készített finom
bajusz-pedrórt helyettesít a
Muraközy
közkedvelt magyar bajusz-pedróje,
fehér, barna és fekete színben.
Gyógyszertár „A Naphoz”
DEBRECZENBEN.

Bérbe-adó.

Az egyház-téren, a keres-
kedelmi akadémia mellett levő
Somogyi-féle ház (Pannonia-
kávéház) egészben vagy rész-
letenként bérbeadó.

Bővebb felvilágosítást ad
dr. Balkányi Miklós
ügyvéd Debreczenben, Kos-
suth (Czegléd) utca 31. sz.

Alapított 1863-ben.
Világhírűek

Trimmel N. János
BÉCS mellett, VII. /, Kaiserstrasse 74.
Altal készített és érmet nyert

kézi-harmonikumok
Mindennemű
zenehangszerek

NAGY RAKTÁRA:
Hegedűk, Cziterák, Fuvolák, Occa-
rinok, Szájharmonikumok, Madár-
művek stb. stb.

Őnjátszó s a hangban felülmulhatat-
lan svájci aczeljáték-szerek, Zene-
albumok, üvegek stb. stb.
Mintakönyv ingyen és bérmentve.

MOLL SEIDLITZ POR

**Tavaszi
gyógyítás**

**Nyári
gyógyítás.**

**Őszi
gyógyítás**

**Téli
gyógyítás**

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-
jegye, egy sas és MOLL A.
széksorsított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs *gyomor- és altestbajok,*
gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok,
vértolulás, aranyér és a legkülönbébb női betegségeknél.
Egy eredeti doboz használati utasításával 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerészeiben.
MOLL A. gyógyszerész és kir. udvari szállító, Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb
nem küldetik.

Elismerés **MOLL A. urhoz Bécsben.**

Ülő foglalkosásomnál és ön Moll-féle Seidlitzporai
igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s min-
denkorra és saivélyes „Isten bocsássa meg”-et mondom érte;
esek a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J. lelkész Honnetachlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

**Legjobb
bedörzsölő-
szer**

köszvény

csúsz

és minden

**meghülési
betegségek
ellen.**

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. véd-
jegyét tünteti fel és „A Moll”
feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és
só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer kösz-
vény, csúsz és a meghülés egyéb következményeinél legisme-
retebb népszerű. — Egy onozott eredeti üveg ára: 90 kr.
FO-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.
BÉCS: I. Tuchlauben.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítenek
A raktárakban tessék határozottan **MOLL A. aláírásával**
és védjegyével ellátott készítményeket kérni.
Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb
nem küldetik.

Elismerés. **MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.**

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidéke-
men egyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel,
mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tar-
tani magamnál.

Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla, Muraközy
Károly gyógyszer, Szent-Király Tivadar és Gerébi Fülöp uraknál.

Az üzlet végleges feloszlata folytán

csak rövid ideig

tart a még raktáron levő összes áruknak, u. m: színes mosó ve-
lezesek, fehér Figue velezesek, ruhaszövetek, különféle kendők, Cos-
manosi Toile, Atlas Satin és Batistók, kötő-pamutok s másnemű
áruknak

feltűnő olcsó árak

melletti eladása, a

HEIDER ANTAL üzletében,

Nagytemplom-tér, Stenczinger ház.

Nyeremény

tulajdonosok

kerestetnek!

Gazdátlan husz millió forint hever kamatozatlanul,
eddig még fel nem vett sorsjegy fő és melléknyeremé-
nyekben.

A „Telegraph” sorsolási lap szerkesztősége vállal-
kozott arra, hogy az illető mit sem sejtő tényleges birto-
kosokat felkutassa és őket a nyereménytulajdonosok közé
tegye.

A sorsjegybirtokosok kéretnek, hogy sorsjegyeik mi-
nőségét, sorozatát és számait a „Telegraph” szerkesztő-
ségének saját érdekében is levélileg közölni sziveskedjenek,
hogy az illető nyereménytulajdonosokat ily módon
felfedezhesse.

Előfizetési ár a „Telegraph” című hatodik évfolyamában megjelenő, hiteles sorsolási lapra
egész évre csak 1 forint.

Előfizetőinek még egy egyszerű előnyt is nyújt t. i.
évenként

20 drb jó-szív sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között

mely sorsjegyek negyedévenként sorsoltatnak ki és
20.000, 30.000, 40.000 koronás
főnyereményekre játszanak és egy nyereménnyel okvet-
lenül kisorsoltatnak.

Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizet-
nek 10 kr válasz bélyeg kéretik.

Április 1-éig előfizetők részt vesznek már az
5 darab Jó szív sorsjegy
kisorsolásában és szétosztásában.

Értékpapír spekuláció.

Az árfolyamok jelenlegi változásai bő alkalmat
nyújtanak, a tőzsdén haszonnal való operációra. Tőzsdéi
megrendeléseket is lelkiismeretesen eszközöl.

A „Telegraph”

kiadóhivatalának bank- és váltó-üzlete.

LUSTIG MIKSA

Budapest, váczi-körút 43.

Alapított 1885-ben.